

Raili Vilt

Tartu Ülikooli teaduskooli metoodik RAILI VILT sai 2016. aastal Vabariigi Presidendi reaalteaduste eripreemia. Seoses sellega on põhjust peatuda tema tegemistel teaduskoolis ja vaadelda, milline on olnud tema panus Eesti haridusellu.

Minu esimene teadvustatud kokkupuude Tartu Ülikooli ja teaduskooliga seostub just Railiga. Olin kaheksandas klassis kutsutud Tartusse osalema matemaatika huvipäeval, mis toimus füüsikahoones aadressil Tähe 4 ja kus õppetööd viis läbi Raili. Kaheksandas klassis võtsin ka oma esimese teaduskooli kaugõppekursusena Raili loodud ja juhendatud matemaatikakursuse, millest mäletan, et see oli küll üpris keeruline ja püsivust proovile panev, kuid samas väga huvitav ja arendav.

Raili on teaduskoolis töötanud alates 1994. aastast ning tema tööalase tegevuse fookuses on eriti just põhikoolile suunatud matemaatika-alase tegevuse korraldamine ja koordineerimine ning õppetöö: teaduskooli kursuste materjalide väljatöötamine ning kursustel osalevate õpilaste tööde hindamine ja neile tagasiside andmine. Raili on välja töötanud sisukad ja mitmekülgsed õppematerjalid teaduskooli kursustele “Huvitavad arvud” ja “Ettevalmistus matemaatikaolümpiaadiks I, II” (õppematerjalid on teaduskooli kodule-

helt vabalt leitavad), kus pööratakse erilist rõhku tõestamisele ja loogilisele arutlusele, mis loob õpilastele edaspidiseks väga tugeva vundamendi reaalinetegega süvitsi tegelemisel. Neil kursustel õpib Raili käe all igal aastal kokku üle 300 põhikooliõpilase üle Eesti.

Raili eestvedamisel on Eestis alates 1996. aastast korraldatud matemaatikavõistlust Känguru, mis on nüüdseks kasvanud suurima osavõtjaskonnaga ainevõistluseks Eestis, kus 2017. aastal osales rekordiliselt 22 706 õpilast 401-st koolist. Samuti on Raili toimetanud ja koostanud kümme aasta jooksul hulgaliselt ülesandeid Nupuvere veebilehele, mis on pakkunud ja pakub liisamaterjali matemaatikas, keemias ja füüsikas tuhandetele Eesti põhikooliõpilastele ja õpetajatele.

Raili kuulub Eesti matemaatikaolümpiaadi žüriisse, olles ühtlasi selle korraldava komisjoni esimees. Lisaks olümpiaadiülesannete koostamisele tegeleb Raili ka matemaatikaviktoriini Nuputa erinevate voorude ülesannete koostamise ja lõppvõistluse korraldamisega. Raili on ka nõutud lektor: teda kutsutakse esinema Eesti matemaatikaõpetajate kogunemistele, koolide huvipäevadele, piirkondlikele õpilasuiritustele (näiteks Võru- ja Põlvamaa õpilaste laager), koolide matemaatikalaagritesse (näiteks Hugo Treffneri gümnaasiumi matemaatikalaager).

On imetlusväärne, millise pühendumuse ja energiaga on Raili panustanud kõigisse loetletud tegevustesse, mille mõju ja ulatuse üle tasub veidi mõtiskleda. Reaalhariduse võtmeküsimuseks on, kui hästi suudame teha reaalinetege õpilaste jaoks atraktiivseks eriti just varajases eas ja suunata neid varakult iseseisvalt õppima, arenema ja pingutama vastavalt oma võimetele ja veel nii, et õppimine oleks nauditav. Varajane start on ülioluline nii lapse ealise õppimisvõime kui ka teadmiste eksponentsiaalse kasvu kontekstis (uusi teadmisi ja oskusi saab omandada neid vaid olemasolevatega sidudes – mida varem alustada, seda kaugemale võib jõuda). Samuti, kui mõelda õpilaste erinevate huvide ja võimete peale, siis on paratamatu, et koolides peavad õpetajad lähtuma keskmise õpilase tasemest, kuid soovime ju, et ka võimekamad ja matemaatikast süvitsi huvitatud õpilased leiaksid tee huvitavate ja vaimset

pingutust nõudvate matemaatiliste harjutusteni. Neid eesmärke täidavad mitmed õppematerjalid, ülesannete kogud ja võistlused, mille koostamist ja läbiviimist Eestis on suuresti juhtinud just Raili. Seetõttu on mul hea meel, et Raili hindamatut panust Eesti reaalariduse arendamisel on tunnustatud Vabariigi Presidendi 2016. aasta reaalteaduste eripreemiaga.

Nüüd, aastaid pärast minu esmatutvust ülikooli ja teaduskooliga, töötan ka ise teaduskoolis. Mine tea, millist mõju avaldas mulle varane kokkupuude Raili matemaatikakursustega, et ka hiljem ise reaalinetegega süvitsi tegelema kaldusin.

Ütlen lõpetuseks veel töökaaslase pilgu läbi Raili iseloomustuseks, et lisaks matemaatika õpetamise süvenemisele jõuab ta teaduskoolis olla ka aktiivne panustaja aruteludel ja ürituste korraldamisel, tema analüütiline meel aitab välja tuua nii kitsaskohti kui võimalusi teaduskooli tegevustes ja arengusuundades.

MIHKEL KREE
TÜ Teaduskool